

Шамралюк О.Л.
кандидат педагогічних наук, методист
Науково-методичного центру професійно-технічної освіти
та підвищення кваліфікації інженерно-педагогічних працівників
у Хмельницькій області
м. Хмельницький, Україна

ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ЗМІСТУ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів професійної освіти (далі – ЗПО), яке здійснюється обласними навчально-методичними (науково-методичними) центрами професійно-технічної освіти (далі – НМЦ ПТО), є важливою складовою системи їх безперервного професійного розвитку. Необхідність диверсифікації змісту підвищення кваліфікації зумовлюється, з однієї сторони, міжнародними освітніми тенденціями і пріоритетами реформування національної освітньої системи в цілому та професійної (професійно-технічної) освіти зокрема, а з іншої – недостатньою готовністю педагогів щодо реалізації цих нововведень у практику. Поняття «диверсифікація» (від латин. *diversus* – різний і *facere* – робити) у прямому перекладі означає: «зміна, «різноманітність», «різнобічний розвиток», «вихід за межі основного змісту діяльності», «розвиток напрямів діяльності» [1].

Відбір змісту освіти в системі підвищення кваліфікації – процес складний та має співвідноситися із сучасними освітніми тенденціями: навчання упродовж життя, компетентнісна парадигма підготовки кадрів для усіх галузей економіки, індивідуалізація, стандартизація та цифровізація освіти тощо, щоб забезпечувати освоєння педагогічними працівниками нових знань та умінь, удосконалення і набуття професійних компетентностей, вивчення кращого педагогічного досвіду і успішних педагогічних практик задля досягнення ними високих результатів у професійній діяльності [3, с. 92].

Відтак диверсифікація змісту підвищення кваліфікації передбачає зосередження уваги на відборі навчального контенту, орієнтованого на підготовку педагогів до впровадження стандартів професійної (професійно-

технічної) освіти на компетентнісній основі, організації освітнього процесу у ЗПО на засадах модульно-компетентнісного підходу та за дуальною формою навчання, запровадження інклюзивного професійного навчання та професійної підготовки за програмами короткострокового навчання; опанування педагогами сучасних педагогічних та цифрових технологій, набуття ними навичок узагальнення і презентації результатів педагогічної праці, створення освітнього контенту з професії; вивчення сучасних форм профорієнтаційної роботи та здійснення кар'єрного консультування здобувачів професійної освіти; активізацію діяльності педагогів щодо застосування освітніх та виробничих інновацій у навчально-виробничому процесі.

Разом з тим, проєктування та оновлення змісту підвищення кваліфікації педагогічних працівників ЗПО має відбуватися на основі постійного вивчення соціальних і професійних потреб на освітні та методичні послуги. Як слушно зауважує Л. Шевчук, підвищення кваліфікації педагогічних працівників ЗПО на базі НМЦ ПТО необхідно вибудовувати на основі діагностичного вивчення освітніх запитів педагогів та наповнювати його зміст такими освітніми програмами, які враховують рівень професійної компетентності педагогічних працівників та зорієнтовані на задоволення їхніх індивідуальних потреб, зокрема, організовувати навчання на короткотривалих курсах [4, с. 48].

Варто наголосити, що саме запровадження елективних курсів за конкретною темою сприяє розширенню можливостей педагогічних працівників для професійної самореалізації та вибудовуванню індивідуальних траєкторій професійного розвитку. Адже така форма навчання є своєрідним методологічним орієнтиром, що дозволяє педагогам свідомо обирати серед широкого спектру освітніх послуг саме ті, які актуальні їхнім потребам.

Водночас оновлення та збалансування змісту підвищення кваліфікації потребує застосування андрагогічних технологій навчання, розроблення та упровадження сучасного навчально-методичного забезпечення, здійснення ефективного методичного супроводу (тьюторство), використання інструментів цифрових технологій [2, с. 115] в діяльності НМЦ ПТО.

Таким чином, раціональний відбір змісту підвищення кваліфікації, що базується на відповідному науково-методологічному підґрунті та враховує сучасні освітні тренди, а також індивідуальні запити і потреби педагогічних працівників ЗПО, специфіку їхньої професійної діяльності, забезпечує набуття ними комплексу науково-педагогічних, методичних і фахових знань, умінь, навичок та підвищення рівня професійної компетентності з метою досягнення основної мети – підготовки висококваліфікованих конкурентоспроможних робітничих кадрів, здатних до навчання впродовж життя, розвитку професійної кар'єри і підприємництва.

Використана література:

1. Новий тлумачний словник української мови : у 3 т. Київ : Аконті, 2006. Т. 1. 926 с.
2. Ткачук Г. Е. Технологія використання мобільних пристроїв в інформаційному освітньому середовищі ПТНЗ. Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 7, 19 квітня 2016 р.), Т. 1. / Інститут професійно-технічної освіти НАПН України / за заг. ред. В. О. Радкевич. Київ: ІПТО НАПН України, 2016. С.115-116
3. Шамралюк О. Л. Технологічна культура майстра виробничого навчання аграрного профілю як актуальна проблема професійної освіти в умовах інноваційних перетворень. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. пр. 2016. Вип. 45. С.89-93
4. Шевчук Л. І. Методологічні підходи до підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників у системи професійної освіти. Посібник для керівників, педагогічних працівників професійної освіти. Хмельницький: видавець А. Цюпак, 2006. 178 с.